

בש"פ 7351/16 - מדינת ישראל נגד מוחמד אבו חאמד, איברהים אבו חאמד, חאמזה אבו חאמד, שאדי חטיב

בבית המשפט העליון

בש"פ 7351/16
בש"פ 7454/16

לפני:
כבוד השופט מ' מזוז
מדינת ישראל

העוררת בבש"פ 7351/16
והמשיבה בבש"פ 7454/16:

נ ג ד

המשיב בבש"פ 7351/16 והעורר 1. מוחמד אבו חאמד
בבש"פ 7454/16 :
המשיבים בבש"פ 7351/16 : 2. איברהים אבו חאמד
3. חאמזה אבו חאמד
4. שאדי חטיב

ערר על החלטת בית המשפט המוזי בירושלים (כב' השופט מ' י' הכהן) מיום 20.9.2016 במ"ת 45611-07-16 וערר על החלטת בית המשפט המחוזי בירושלים (כב' השופטת ת' בזק רפפורט) מיום 18.8.2016 במ"ת 45611-07-16

תאריך הישיבה: כ"ו באלול התשע"ו (29.9.2016)

בשם המדינה: עו"ד נילי פינקלשטיין

בשם המשיב 1

בבש"פ 7351/16 והעורר

עמוד 1

בבש"פ 7454/16: עו"ד רלי אבישר-רווה

בשם המשיבים 2, 3

בבש"פ 7351/16: עו"ד דיין קשקוש

בשם המשיב 4

בבש"פ 7351/16: עו"ד חסן דבאח

החלטה

1. שני עררים לפי סעיף 53 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים).

הערר הראשון (בש"פ 7351/16) הוגש על-ידי המדינה ועניינו בהחלטת בית המשפט המחוזי בירושלים (כב' השופט מ' י' הכהן) מיום 20.9.2016 במ"ת 45611-07-16, במסגרתה הורה על שחרור כל המשיבים בבש"פ 7351/16 (להלן: המשיבים) בפיקוח אלקטרוני בתנאים הבאים: מקום הפיקוח נקבע לכפר קאסם; בכל עת ישהו עם המשיבים שניים מן המפקחים שאושרו לצורך כך; כל אחד מהמפקחים יחתום על ערבות אישית בסך 50,000 ש"ח; כל אחד מהמשיבים יפקיד הפקדה כספית או ערבות בנקאית בסך 30,000 ש"ח; כל אחד מהמשיבים יימנע מיצירת קשר ישיר או עקיף בכל אמצעי שהוא עם כל מעורב אחר בפרשה; המשיבים יתייצבו לכל דיון שייקבע בבית המשפט תוך פתיחת "חלון".

הערר השני (בש"פ 7454/16) הוגש על-ידי המשיב 1 אבו חאמד (המשיב 1 בבש"פ 7351/16, להלן: המשיב 1) והוא מתייחס להחלטת בית המשפט המחוזי בירושלים (כב' השופטת ת' בזק-רפפורט) מיום 18.8.2016 באותו תיק לפיה קיימת תשתית ראייתית לכאורה לעבירות המיוחסות לו.

2. וזה רקע הדברים בתמצית: ביום 27.7.2016 הוגש נגד המשיבים, קרובי משפחה, כתב אישום המייחס למשיבים כולם עבירת חבלה בנסיבות מחמירות לפי סעיף 382(א) בצירוף סעיף 380 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: החוק), למשיבים 1-3 גם עבירת הריגה לפי סעיף 298 לחוק, ולמשיב 4 גם עבירה של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות לפי סעיף 335(א)(2) לחוק בצירוף סעיף 333 לחוק. כמתואר בכתב האישום, המשיבים, כולם תושבי מזרח ירושלים ובני משפחה אחת, היו מעורבים בצוותא חדא בתקיפה נגד שלושה בני משפחה אחרת, שהסתיימה במותו של אחד מהמותקפים מדקירות סכין בגבו (על ידי נאשם 5 בכתב האישום שאינו מבין המשיבים דנן). המנוח סבל גם מסימני חבלה רבים בכל חלקי גופו, מקרעים ומשפשופים כתוצאה מכך שהמשיבים המשיכו להכותו גם לאחר הדקירות. קורבן שני סבל מדימום וכאב בעינו כתוצאה מהשימוש שעשו התוקפים בגז מדמיע, וקורבן שלישי הצליח להימלט מהמקום ואין פרטים על חבלותיו.

3. בד בבד עם הגשת כתב האישום, הוגשה בקשה למעצרים של המשיבים עד תום ההליכים הפליליים נגדם. כאמור, קבע בית המשפט קמא כי קיימות ראיות לכאורה למיוחס למשיבים בכתב האישום וכי מהעבירות עולה מסוכנותם של המשיבים. עם זאת, ציין בית המשפט כי קיימת "חולשה ראייתית מסוימת" משום שהראיות המרכזיות הן עדויות של נוכחים באירוע מסעיר שלא זכרו את כל פרטיו באופן אחיד ותואם. כן נקבע כי המשיבים נעדרי עבר פלילי שיש בו כדי להצביע על מסוכנותם, ובשלב זה לא ניתן לשלול מסוכנות נקודתית בלבד התלויה בהקשר של סכסוך בין משפחות. עוד צוין כי כתב האישום אינו מייחס למשיבים דן כי ביצעו במו ידיהם את מעשה ההריגה (אלא כמבצעים בצוותא), ואילו למשיב 4 כלל לא מיוחסת עבירת הריגה. לאור כל זאת, הורה בית המשפט קמא על הגשת תסקירי מעצר בעניינם של המשיבים טרם שיכריע בבקשה.

4. ביום 5.9.2016 הוגשו תסקירי שירות המבחן ביחס למשיבים 1-3, שהעריך כי המסוכנות הנשקפת מן המשיבים 1 ו-3 היא גבוהה וזו הנשקפת מן המשיב 2 היא בינונית עד גבוהה. להתרשמותו של שירות המבחן, למשיבים אלה מחויבות משפחתית גבוהה שיש בה כדי להגביר את מסוכנותם, והמפקחים שהוצעו על-ידם - הורי המשיבים 1-3 ונשותיהם של המשיבים 2 ו-3 - הם אמנם אנשים נורמטיביים אך יתקשו להוות גורמי סמכות מציבי גבולות עבור המשיבים, למעט משיב 2. בהתאם לכך נמנע שירות המבחן מלתת המלצה על שחרורם. עוד צוין בתסקירים כי בין משפחת המשיבים למשפחת המנוח נערך "הסכם רגיעה" ("עטווה") תמורת פיצוי כספי על הנזק שנגרם. בדיון שנערך בו ביום הורה בית המשפט קמא (כב' הנשיא א' פרקש) לבחון חלופת מעצר שבה משפחת המשיבים תשכור בניין בכפר קרע שיכלול מספר דירות בהן יגורו המשיבים והמשפחות המפקחות, בתוספת איזוק אלקטרוני, וכן הורה להשלים עריכת תסקיר בעניינו של משיב 4.

התסקירים המשלימים הוגשו ביום 19.9.2016, ובמסגרתם המליץ שירות המבחן על שחרור המשיבים 1-3 למעצר תחת פיקוח אלקטרוני בדירה שנשכרה לצורך העניין בכפר קאסם, ואישר את אותם המפקחים שהוצעו כמתאימים לתפקיד. באשר למשיב 4 קבע שירות המבחן כי רמת הסיכון הנשקפת ממנו היא בינונית. שירות המבחן ציין כי התרשם שהסכסוך בין המשפחות עדיין פעיל בהיקף לא ברור וכי לא ניתן לשלול סיכון להתלקחותו מחדש, אולם נכבדי הכפר פועלים להרגעת הרוחות. שירות המבחן מצא כי לאור מחויבותו של המשיב 4 כלפי נכבדי הכפר, לצד הפיקוח האלקטרוני והרחקתו מהאזור, ניתן לצרפו להסדר המעצר בפיקוח אלקטרוני של המשיבים 1-3 בכפר קאסם, בפיקוח לסירוגין של הוריו, אמו וסבתו.

5. ביום 20.9.2016 התקיים דיון בפני בית המשפט, במסגרתו התנגדה המדינה להמלצות שירות המבחן בטענה שלא הוסבר הפער המשמעותי בין התסקיר הראשון לתסקירים המשלימים, ובשל הסכנה להתלקחותו מחדש של הסכסוך בין המשפחות. המשיבים טענו מצדם כי יש לאמץ את המלצות שירות המבחן והדגישו כי נערכה "עטווה" בין המשפחות אשר - לצד הרחקת המשיבים מהאזור - מאיינת את הסיכון הנשקף מהם. בית המשפט קמא הורה, כאמור, על מעצר בפיקוח אלקטרוני בתנאים שפורטו לעיל, בכפוף למתן חוות דעת חיובית מטעם הממונה על הפיקוח האלקטרוני, כנדרש בחוק. בית המשפט קמא מצא כי על אף מסוכנותם של המשיבים, יש בתסקיר השני של שירות המבחן וביתרונותיו של הפיקוח האלקטרוני כדי לאפשר חלופת מעצר שפגיעתה בחירותם פחותה. ביום 21.9.2016 הגישה יחידת הפיקוח האלקטרוני את חוות דעתה החיובית ביחס למקום הפיקוח בכפר קאסם בכפוף להתקנת 4 נקודות בזק.

6. על החלטה זו הוגש ערר המדינה שלפני. בכתב הערר נטען כי החלטתו של בית המשפט קמא לעצור באיזוק אלקטרוני את

ארבעת המשיבים יחד בדירה אחת בפיקוח של שני מפקחים בלבד בכל עת, היא החלטה שגויה, וכי יש להורות על מעצרם של המשיבים מאחורי סורג ובריח עד תום ההליכים נגדם. העוררת טוענת כי אין בתנאי המעצר בפיקוח שנקבעו כדי להפחית את המסוכנות הגבוהה הנשקפת מן המשיבים, לאור העבירות החמורות שביצעו והתנהגותם האכזרית המלמדת על הקלות שבה מסוגלים הם לנקוט אלימות חמורה המובילה לתוצאות קשות. עוד נטען כי הפערים בין התסקירים ביחס להתאמתם של המפקחים שהוצעו לא הוסברו על-ידי שירות המבחן ולא קיבלו התייחסות הולמת בהחלטת בית המשפט קמא. לגישת העוררת, חלופת המעצר שנבחרה לבסוף אינה שונה באופן מהותי מהחלופה שנבחרה על-ידי כב' הנשיא פרקש ביום 5.9.2016 ונמצאה בלתי מתאימה.

ערר אחר הוגש כאמור על ידי המשיב 1, בו הוא מפרט ומנמק את תמיכתו בהחלטת בית משפט קמא על חלופת המעצר בפיקוח אלקטרוני, ובה בעת מעלה טענות לעניין תשתית הראיות לכאורה נגדו.

7. בדיון לפני היום חזרו באי כוח הצדדים על טיעוניהם דלעיל. בעיקרם של דברים, עמדת המדינה היא כי נוכח החשש להתלקחות מחודשת של ריב המשפחות, שמקורו לא לגמרי ברור, אין בחלופה של מעצר בפיקוח אלקטרוני כדי לאיין את מסוכנותם של המשיבים. נטען כי דיווח על הפרת הפיקוח האלקטרוני אינו מספק מענה הולם למניעת התלקחות מחודשת. כן הוגש מזכר מודיעיני על תמונת המצב בסכסוך המשפחות ולפיו העטווה היא שברירית ועדיין קיימת מתיחות בין הצדדים. לבסוף צוין כי המדינה אינה חולקת על הקשיים הראייתיים אך אלה אופייניים לאירועי אלימות מעין זה.

מנגד טענו באי כוח המשיבים, כי נקודת המוצא היא שהתשתית הראייתית היא בעייתית, כפי שגם קבע בית המשפט, וכי חולשה ראייתית זו מקרינה על הצידוק למצוא חלופת מעצר שתענה על החשש להתלקחות מחודשת של הסכסוך. נטען כי הריחוק הגאוגרפי המשמעותי, בצירוף פיקוח אלקטרוני, ערבויות כבדות והסכם העטווה, נותנים מענה הולם לחשש האמור. לענין זה נטען כי למשיבים אין עבר פלילי וכי הנטען במזכר המודיעיני התייחס לימים הראשונים שלאחר העטווה עד להתייצבותה, ולא ידוע על כל אירוע אלים נוסף שאירע מאז. באת כוח המשיב 1 הבהירה כי בעררו אין המשיב 1 חולק על קיומן של ראיות לכאורה אלא מבקש להצביע על חולשתן, בעיקר בייחוס אחריות למשיבים למעשה הדקירה, לו לא היו שותפים. חולשה זו יש בה כדי לתמוך בהחלטת בית משפט קמא.

דיון והכרעה

8. לאחר עיון ובחינה הגעתי לכלל מסקנה כי דין שני העררים להידחות.

9. לא מצאתי כי נפלה שגגה בהחלטת בית משפט קמא, לפיה הצירוף של החזקת המעורבים במקום המרוחק מרחק משמעותי מזירת האירועים ומהמשפחה היריבה, תחת פיקוח אלקטרוני ומפקחים שאושרו, בצירוף ערבויות כבדות והסכם רגיעה בין המשפחות הניצות - יש בו כדי מענה הולם וראוי לסכנת התלקחות מחדש של הסכסוך; זאת גם מבלי להתייחס לחולשה הראייתית שאינה שנויה במחלוקת.

לענין זה יש להטעים, כי המסוכנות המיוחסת למשיבים אינם מסוכנות אישית כללית הנלמדת מעברם הפלילי אלא מסוכנות בהקשר הספציפי של סכסוך המשפחות, ולכך ניתן כאמור מענה בתנאי המעצר בפיקוח אלקטרוני במיקום מרוחק כאמור.

למותר לומר כי ככל שהחשש שהובע במזכר המודיעיני בדבר שבריריות הסכם הרגיעה יתממש, תהא פתוחה הדרך בפני המדינה לנקוט בהליך של בקשה לעיון חוזר.

10. סוף דבר: העררים נדחים. החלטת בית המשפט קמא תיוותר בעינה.

ניתנה היום, כ"ו באלול התשע"ו (29.9.2016).

ש ו פ ט